

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP
MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

Magánszenzációk.

Magánszenzáció az olyan feltűnő hír, amely nem jut bele az ujságba, hanem csak szájról-szájra száll tovább, egyszóval ami nem válik nyilvános szenzációvá.

Egyik magánszenzáció millió változatban követi a másikat. De ember arra nem vállalkozhatik, hogy kinyomozza eredetüket. Mert kiindulási pont, forrás — az nincs. Mindenki úgy hallotta a másiktól, az meg a harmadiktól és így tovább. Valami csodás, gyermekes felületesség és könnyelműség az, amivel az emberek a magánszenzációknak hitelt adnak s azok terjesztésére vállalkoznak. Találkozhatni komoly, alapos férfiakkal, akik jobb ügyre méltó hévvel védelmezik hírük igaz voltát. Pedig Isten tudja, minő bolond lyukból röpitette a szél hozzájuk.

A magánszenzációk dolgában az embereknek két válfaja van. Az egyik, aki azokat tovább adja. Vannak hihetetlen leleményességű kitalálók, akik vagy rosszakarathból, vagy kedvtelésből valósággal gyártják a szenzációkat. Ezek az ördögös ficzkók többnyire valami ártatlan, hiszékeny baleknak sugják meg a nagy „titkot“, aki egyben nagy szélkelep is, mint Midás király borbélyja; akiben nem áll a szó s a titoktartásnak úgy vél eleget tenni, hogy elmondja a titkot, csak azt nem mondja meg, hogy kitől kapta azt. A koholó lángész tudván-tudja ezt és így ő biztos homályban marad, a hír pedig szárnyat ölt és röpül, egyik a másik után.

Hát utóvégre ez a magánszenzációval való fotballozás ártatlan multság volna nagy gyermekek számára, ha mindig ártalmatlan hatásában is. De sajnos, nem mindig így van az eset. Sokszor oly mérgező, oly

ördögi híreket költenek az emberek egymásra, hogy a hajszála borzad a higgadt hallgatónak, hát még annak, akiről a hír harsonája zug.

Nincsen ember, akit így szájára nem vesz a fáma. Nincsen nő, akiről rosszakaratu pletyka ne szólt volna, legalább egyszer életében. De a kósza híreknek ekkora divatja sohase volt még, mint éppen mostanában. Nem is tett ilyen pusztítást soha, se barátságban, se szívbéli jóindulatban, se bizalomban, se hűségben, se őszinteségben.

Lehetetlen, hogy a társadalom komoly elemei kárhóztatással ne fordulnának el ettől az új divattól. A pletyka sohase volt embert diszesítő tulajdon: nemesebb veretű jellemmel megéppenséggel nem fér össze a kósza hír fölkapása, továbbadása. De egymásnak a kölcsönös megbecsülése, a magunk jóvolta és tisztánlátása megkívánja, hogy értesüléseink alaposágát megvizsgáljuk s egyszerűen felejtjük az olyan híreket, amelyek rajta van a koholmány szaga.

De leginkább tekintetbe kell venni a magánszenzációk forrását. Haragosunktól, titkos vetélkedő társunktól, üzleti konkurensunktól meg se lep a legképtelenebb hiresztelés. Nem törődünk vele, ha halljuk, legfőlebb a kitaláló pokoli lelemény ejt bámulatba.

De csak a ránk vonatkozó híreknél van ez a józan magatartásunk. Másokról szóló szenzációknál sohase nézzük a forrás mineműségét, pedig másokról is haragosaik, vetélkedő társaik, konkurenseik beszélnek legtöbbit. Már pedig az ilyen forrásból eredő híreknek 999 ezredrésze koholmány.

A miniszterelnök köszönete a hódtságiaknak. Gróf Tisza István miniszterelnök a szabadelvűpártnak Hódtságon történt megalakulásakor

hozzáintézett üdvözlő sürgönyére Trischler Xavér Ferenc, a Ferenc József-rend lovagja, pártelnökhöz a következő levelet intézte:

Nagyságos uram! Nagy örömmel vettein a hódtsági sz. badelvűpárt ujjaalakulásáról szóló hírt. Amidőn szíves megemlékezésükért őszinte köszönetet mondanék és kérném Nagyságodat, hogy ezt pártfeleinek tolmácsolni sziveskedjék, abbeli erős reményemnek adok egyuttal kifejezést, hogy pártunk zászlaja körül való lelkes tömörülésük a jövőben is biztosítani fogja elveink diadalát. Hazafias tisztelettel

T i s z a s. k.

Podmanicky Frigyes báró a hozzáintézett üdvözlő sürgönyre szintén válaszolt és pedig a következő sürgönnyel:

Szíves sürgönyükért köszönetet mondva a legmelegebben üdvözlöm a hódtsági kerület szabadelvű pártját ujjaalakítása alkalmából kérve Elnök urat, hogy üdvözletemet a pártnak is tolmácsolni sziveskedjék.

Podmanicky, pártelnök.

Gróf Tisza István ma reggel Budapestre érkezett, hogy a délután 4 órakor tartandó minisztertanácsban elnököljön. A miniszterelnök e hét végéig a fővárosban marad.

Munkások védelme.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, 1904. szept. 22.

A mai lapok írják, hogy a munkás betegsegítő pénztárakra és a baleset biztosításra vonatkozó törvényjavaslat tervezete rövid idő múlva elkészül. Már néhai való Barass Gábor tervezte a munkások, balesetbiztosítását, azonban csupán a munkás betegsegítő pénztárak létesítéséhez jutott. Azonban ez az intézmény sem vált be teljesen. 1891-ben lépett életbe, de már a következő évben sok volt rá a panasz. Azóta rendeletekkel és elvi jelentőségű határozatokkal kísérelték meg a hézagoknak betöltését, helyes célt azonban nem érthettek el. Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter ekkor elhatározta, hogy a betegsegítő pénztárak intézményét megreformálja és ebben a tárgyban ismételtlen is ankétet hivatott egybe. Oriási anyagalmaz gyűlt ilyen módon egybe, a melyet most Hieronymi Károly kereskedelmi

miniszter az összes igények tekintetbe vételével formába öntetett.

De Hieronymi Károly tovább is ment és felölelte a munkások balesetbiztosításának immár multhatlanul szükséges és megoldandó kérdését is. Nemcsak a munkások, hanem az egész társadalom hálája illeti meg ezért a lépésért, mert vele egy nagy szociális bajnak az alapos orvoslásához fog.

Százakra megy évenként azoknak a munkásoknak a száma, akiket kenyérkereset közben baleset ér és azután segítség híján nemcsak ők, hanem családjuk is koldusbotra jut. Mind a két törvénytervezet már a legközelebbi napokban elkészül és a miniszter véleményadása céljából nyomban az országos ipartanács elé terjeszti az elaboratumot.

BAJAI HIREK.

(Saját tudósítónktól.)

Baja, szept. 22.

Rajk Aladár képviselő balesete.

Mai számunkban közöltük annak a balesetnek a hírét, mely dr. Rajk Aladár bajai képviselőt Amerikában érte. A váratlan hír valósággal konsternációt idézett elő a népszerű képviselő bajai választói és családja körében, míg végre ma megérkezett a megnyugtató hír, Rajk Aladárnak balkézrel írott pár sora, melyben közli, hogy állapota már jobbra fordult.

Barabás Béla orszg. képviselőnek Drescher Gyula bajai függetlenségi pártelnökhöz intézett megnyugtató amerikai levele szintén a Rajk Aladár állapotában beállott javulást közli és azt, hogy a bajai képviselő — bár felkötött karral — de részt vesz az interparlamentáris konferencia minden ünnepélyén.

Érdekes, hogy amerikai honfitársaink az összes képviselők között Rajk Aladárt tartják a legnagyobb élő magyarnak, amiért minisztert tudott buktatni. Így közli ezt egy szintén Amerikába rándult magyar újságíró.

LEVÉLPAPIROK

NÉVJEGYEK

FALRAGASZOK

MEGHIVÓK

LEVÉLBORITÉKOK

Jutányos árban
csinos kivitelben
készíti

Kladek és Hamburger könyvnyomdája

Szabadkán
Batthyány-utca
3. szám.

BÁLI JEGYEK

ÜGYVÉDI ÉS KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK

BÁLI MEGHIVÓK

— **Uj bajai színház a megvalósítás útján.** Megírtuk a napokban, hogy a színházi bizottság az új városi színház helyéül a város legszébb helyén fekvő Tóth Kálmán-féle Michitsch-féle háztelket hozta javaslatba. A kedvező auspiciumok alapján most már bizonyosra vehető, hogy ez a terv valósul meg a bajaiak végtelen nagy örömeire. A tanács a magáévá tévén a felvetett ideát, ajánló javaslatával már a legközelebbi közgyűlés elé terjeszti a rég vajudó színházkérdést, mely azt most már kétségkívül nyélbe fogja sütni. A közgyűlés ugyan csak 120000 koronát szavazott meg a színház céljaira, és ez a színházterv jóval többbe kerül, de reméli a hatóság, hogy elnyeri a kormány hozzájárulását ahhoz, hogy a színházi alap a kulturális alap terhére egészítessék ki. Egyik szabadkai lapban megjelent azon hír, mintha a Michitsch-féle bajai háztelket hatszázezer koronába kerülne, apokrif. E házteltek ára hatvanezer korona.

— **Baja városának tavaszi nagy építkezései.** Tömeges és monumentális építkezések elé néz a bajai község 1905. tavaszán. A jövő év márciusában rakják le a baja-báttaszéki Dunahid alapköveit, ugyanakkor fognak hozzá a városi polgári iskola új épületének fölépítéséhez, az idővel árvaházzá átalakítandó csendőrlaktanya megvalósításához, és — ha a közgyűlés végre-valahára megembereli magát és határozottan megnyilatkozik — a színházépítés megkezdése is a tavaszra várható. Az iskola és a csendőrlaktanya még 1905. őszén tető alatt lesznek. Sok száz munkás talál ilyenformán kenyeret jövőre Baján, mit azon óhaj-tással toldunk meg, hogy a hatóság a fejlettség szép fokán álló bajai ipart ne mellőzze.

— **Nem jönnek a színészek.** A két héttel elhalasztott színházi szezon, miként újabbán értesülünk, valószínűleg egészen elmarad. A városi tanács ugyanis a tűzbiztonság szempontjából annyira korlátozta a színházteremben kiadható helyek számát, hogy a színigazgató nem meri kockáztatni a biztos anyagi veszteséggel járó válalkozást és már ki is jelentette, hogy a kiszabott feltételek mellett nem jön Bajára. A színházteremben ugyanis, amelynek nézőtere különben sem felel meg a Pestiékhöz hasonló társulatnak, most körülbelül a felére redukálták a helyeket. Így tehát nagyon valószínű, hogy a bajai közönség az idén nélkülözni fogja a színészeket.

Kórházunk bajai.

Ismeretes már, hogy Breár kórházi ápolta a múlt éjszaka a kórház trachoma osztályában 13 sebet ejtett magán. Az öngyilkossági kísérletről azonnal értesítették az igazgató főorvost, aki telefonon rendelte ki a sebészeti osztály orvosát Sántha Györgyöt a kórházba. Ez ki is ment, amikor azonban értesült arról, hogy a beteg a trachomás osztályon fekszik, rendelkezés nélkül eltávozott. Reggel haladéktalanul jelentést tettek Biró Károly polgármesternél, aki Kertész Sándor dr. tiszti főorvost azonnal kiküldte az ügy megvizsgálására. A tiszti főorvos megállapította,

hogy a beteg a sebészeti osztályba való, s erről jelentést is tett a polgármesternek.

Ennek az alapján azután Sánta György ma áttétette a beteget a sebészeti osztályba.

A polgármester ezen ügyben a legszigorubb vizsgálatot, rendelte el a felelősség megállapítása végett. Hisszük, hogy a polgármester igazságszeretete véget vet a kórházi áldatlan állapotoknak.

ZENTAI HIREK.

— Saját tudósítónktól. —

Zenta, szept. 22.

— **Kedélyes ítélet.** M. L. 56 korona napidíjat vett föl a házi pénztárból. A házi pénztáros évelődve követelte a busás napidíjak után az áldomást. M. L. azonban nem hajlott a szépszóra addig, míg H. számvevő segítségével nem jött. Erre azután M. L. felbőszülve adott át 5 koronát az áldomásra, de azonnal le is pörölte a pénztárost az 5 koronáért, melyet szerinte ez illeték-telenül visszatartott. Csak hogy a kifizetést a pénztáros nyugtával igazolta. Erre a községi bíróság meghozta az ítéletet, mely a következő: a pénztáros nem tartozik M. L.-nek 5 koronával, ellenben elmarasztalja a pénztárost, K. K. ellenőrt és H. számvevőt 5-5 koronára azonnali fizetés kötelezettségével, de úgy, hogy a pénzt 6 tartja meg a legközelebb rendezendő bácskai estély költségeire. A felek békejobbot nyújtottak s megígérték, hogy a tudósítót is meghívják.

— **Hómérő lopás.** Renkó Viktor és hét társa a főgymnasiumban tisztogattak és gyermekeik az ablakban levő hőmérők közül 4 drbot elemeltek, egyet eladtak Gulyás Jánosnak 5 krért, 2 drb megkerült és 1 drb elveszett.

— **Az új főgimnázium.** Zenta város közönsége hétesztendő tervezés után fölépíti új főgimnáziumát. A város megvette ennek a hónapnak elején a mostani iskolaépület mellett levő telket s erre a telekre fogják építeni az új gimnázium kétemeletes palotáját, a régi épületet pedig más közcélra szánják. A lejárt pályázatra tizenkilenc pályamunka érkezett be. A bíráló bizottság a díjat a polgármester indítványára az 1679 szeptember 11 jellegű pályamunkának ítélte oda. Ez a pályaterv a beérkezett munkák közül az egyetlen, amely valódi művészeti hatást gyakorol és alkalmas, monumentális épületet mutat be.

Városfűtő központ.

Győr város polgármesterének a város jövő fejlődését célzó nagyszabású, érdekes az első hallásra meglepő terve, egy városfűtő központi telep létesítése.

Egy olyan központi telep létesítésének előmunkálatai folynak Győrött, amelyik a magánházakat látná el gőzfűtéssel. Ilyen intézmény Európában csak egy van, Drezdában, ahol a város különböző pontján levő összes királyi épületeket egy központi telepről fűtik. Két méter magas és két méter széles földalatti akna képezi a vezető hálózatot, az akna egyik falába a villamos vezeték van felerősítve, a másik oldalán állványokra vannak erősítve, mintegy rátevé a gőzvezető csövek. Külső 20

fok hidegnél is 20 fok meleget képes továbbítani.

A drezdai központi telep igazgatósága már magánházakra is ki akarta terjeszteni a praktikus vállalatot, de a város nem engedte, mert gazdaságosnak bizonyult és a város a maga jövedelmére akarja a városi hálózatot létesíteni.

Zechmeister Károly, kir. tanácsos, Győr polgármestere Erdély Ferenc főmérnökkel e hó elején tanulmányozta az érdekes művet, a melyhez hasonlóan építése Győrött, a hol a házak sűrűen egymás mellé épültek, jövedelmezőnek látszik.

A műszaki hivatal most dolgozik az előszámításokon és a terv kivitelének részletein s rövid idő alatt elválik, hogy a nevezetes újítás Győrött létesíthető-e?

Titokzatos gyilkosság.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szept. 22.

Titokzatos gyilkosságról hozott ma hirt a táviró Nyitráról. Grósz Manó nyitrai háztulajdonost reggel ágyában halva találták. Párnája véres volt és Grósz nyakán kötelet találtak. Grósz dúsgazdag ember volt, de szegényesen, egyedül élt.

Az utóbbi időben paraszttal kölcsönüzleteket kötött és a tegnapi nap folyamán is volt nála néhány adósa és így lehetséges, hogy ezek közül valamelyik fojtotta meg. Egy későbbi távirat Grósz Manó esetére vonatkozólag a következőket jelenti: Eddig még nem volt határozottan megállapítható, hogy Grósz Manó gyilkosság áldozata-e, vagy nem. mert külön híreben állott és az sincs kizárva, hogy hirtelen örületben öngyilkossá lett. A hatóság a lakást lezáratta és a halálesetről értesítette a törvényszéket.

A megindított vizsgálat semmi fontosabbat sem tudott megállapítani, s így a gyilkosság mind titokzatosabbá lesz. Az áldozat évek óta senkivel sem érintkezett. Senki sem tudja megmondani, hogy mi hiányozhat lakásából. A meggyilkolt szobájában nagy rendetlenség van, de meglehet, hogy már évek óta így lakott.

A nyakán erős és véres horzsolás van, mely az orvosok véleménye szerint stranguláció eredménye. Egy vastag zsineget találtak ágya alatt. Legvalószínűbbnek látszik az a feltevés, hogy Grosz, ki pederasztikus volt, magával hozott este valami síhedert, ki azután megfojtotta őt. A hullán csak ing és uszónadrág van, mert Grosz nagyon zsugori ember volt és nagyon szegényesen öltözködött. Vagyonát százezer frtra becsülik, melyet nagyrészt bankokban helyezte el és a betéti könyvecskét eldugta úgy, hogy ezek hiánya sem konstatalható biztonsággal. A szoba kulcsa frissen van olajozva. Lehetséges azonban az is, hogy Grosz gutaütésben halt meg és a zsineg csak véletlenül van mellette, a horzsolás pedig mástól ered. A hatósági jegyzőkönyv semmi bizonyosat nem tartalmaz. A rendőrség nyomozása eddig nem vezetett eredményre.

Dinamit a gyermekek kezében.

Megrendítő szerencsétlenség történt vasárnap délután a zemplényi megyei Ruszkica községben.

Sztrabnyik János kőbányamunkás szombaton este néhány dinamittöltényt és gyújtózsínort vitt haza a bányából. A gondatlan ember a dinamitot a kamrába tette, ahonnan másnap délután a fiai kivitték az utcára, hogy játszanak vele.

A gyermekek nem is sejtették a játékszer veszedelmes voltát, míg közibük került egy Kunics Lajos nevű tizenkét éves fiú, aki megmágyarázta a többi gyermekeknek, hogy a dinamittal nagyot lehet durrantani.

A kíváncsiság csakhamar tette üszítő. Űzte a játszó gyermekeket s elhatározta, hogy egy patront felrobbantanak. Kunics ráerősítette a zsínort az egyik dinamittöltényre, amelyet elhelyeztek a kocsiút közepén, a gyújtózsínor végével pedig bementek egy üres portára, hogy ott meggyujtsák.

Abban az időben hajtott arra Juszko István vecsei lakos kocsival, melyen Juskón kívül felesége és egy nagy leánya, továbbá Kubányi Istvánné és annak 17 éves leánya ültek. Alighogy a kocsit áthaladt az utcán elhelyezett dinamittöltényen, a gyermekek meggyujtották a zsínort s a dinamittöltény óriási durranással felrobbant.

Juszko lovai a durranástól megvadulva, örült vágatásba kezdtek. miközben a kocsit nekivitték az országút mellett lévő kerékvető karóknak, minek következtében a kocsit fölborult és összetört, a bentülők pedig oly szerencsétlenül estek ki, hogy Juszko Istvánné és leánya ott rögtön szörnyet haltak, Kubányiné pedig oly súlyos sérülést szenvedett, hogy aligha marad életben. Juszko is, Kubányiné leánya is könnyebb sérülést szenvedtek.

A csendőrség letartóztatta Sztrabnyik János kőbányamunkást, mert kiderült, hogy lopta a dinamitot és az ő gondatlansága miatt került a gyermekek kezébe a veszedelmes eszköz.

HIREK.

TÁJÉKOZTATO.

Szabadkai közönyvtár és muzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 3-tól 5-ig. Vasárnap délelőtt 9-től 12-ig.

Szeptember 25. A kath. legényegylet szüreti mulatsága saját helyiségében.

Október 2. A szabadkai szabómunkások és munkások szüreti mulatsága a „Szarvas” vendéglőben.

Országos vásár Hodaághon szept. 25. és 26-án.

Joó Nándor.

Impozáns módon nyilatkozott meg azon nagyszámu tisztelők, barátok és ismerősök részvéte, akik ma délután utolsó útjára kísérték a jólelkű Fercsi bácsit.

Már jóval három óra előtt tömegesen keresték fel a ravatalt, amelyen diszes fekete érckoporsóban feküdt az elhunyt. A ravatalt szebbnél szebb koszorúk egész özöne borította. Többek közt:

Szerett nagybátyáknak — Andor Aurél, Aladár (Joó Dezső gyermekei) Felejthetetlen nagybátyáknak — Julia, Tóni Erzsébet (Joó Gusztáv

gyermekei). Z. n. de tanári kara — Fercsi bácsinak. Igaz rokoni szere-
tetből — öz. Jó Károlyné és gyer-
mekei. Szabadkai Takarékpénztár és
Népbank — Irdmudus Igazgatóhe-
lyettesének. Szeretett Igazgató tár-
samnak — Varga Ágoston. Fercsi
bácsinak — Pukovich. Isten vele
Fercsi bácsi — Boholy család. Fájó
szívvel — Lenke (öz. Jó Dezsóné).
Isten vele — bánatos Ilkája (Miletics
Ilka). Szeretett gazdátjának — Sza-
badkai Takarékpénztár és Népbank
tisztikara. A fájdalomtól összetörve
— Lujza és gyermekei (öz. Reis-
nerné). Szeretett nagybátyáknak —
Irma és Gyula (Jó Ödön gyerme-
kei). Régi igazatósági tagjának —
A Szabadkai Kereskedelmi és Ipar-
bank. Utolsó üdvözlés szeretetett
Fercsi bácsinak — Lehner család.

A gyászszertartáson, amelyet baj-
sai Vojnich Dániel bajai apát-plébá-
nos végzett nagy segédlettel, ott lát-
tuk városunk polgárságának színe-
javát. Ott voltak: Schmausz Endre
főispán, dr. Biró Károly polgármes-
ter, Vojnich Máté h. polgármester,
Szalay Mátyás főkapitány, Mamuzsics
kanonok-plébános, a szabadkai tak-
arékpénztár és népbank tisztviselői
kara Varga Ágostonnal és Paukovich
Andorral, a kereskedelmi és ipar-
bank tisztviselő kara Mucsy György-
gyel, Freudenlog Zsigmonddal és
dr. Milkó Izidorral az élén, az
osztrák-magyar banktól Kretsch-
mayer és Gaal, a közgazdasági bank-
tól Pertich Mihály és Lányi Mór, az
általános banktól Gyelmis Gerő, a
gazdák és iparosok bankjától Varga
Károly, a hitelsövetkezettől Schwarz
Péter, a városi zenede tanári kara
Gaal Ferenc igazgató vezetése alatt,
dr. Lipozencsits Lázár, dr. Vojnits
Gyula, dr. Iekker Gyula, Törley
Gyula, dr. Furgly Sándor, Mamu-
zsits Lázár, dr. Gyorgyevits Szredoje,
Szeő Fülöp, Haverda Mátyás, Kosz-
tolnyi Árpád, Skozza Zoltán és még
igen sokan.

— **Átutazó miniszter.** A ma
délelőtti Erődi gyorsvonattal Cseh
Ervin horvát miniszter Szabadkára
érkezett és néhány pernyi itt idő-
zés után tovább utazott a fővárosba.

— **Egyházmegyei hír.** Az érseki
hatóság Körnöcy Ernő mélykúti káp-
lánt Kunbajára helyezte át.

— **Ezüst lakodalom.** Czeiz Máté
ügyvéd, a Szabadka és Vidékének
felelős szerkesztője és Berkes Julia,
tegnap ülték meg ezüst lakodalmu-
kat. Nagyszámu rokonság gyűlt az
ünneplők köré, s szeretetükkel öreg-
bitették boldogságukat.

— **Bácska kendertermelése.** Az
Országos Magyar Gazdasági Egyesület
ez évben széleskörű mozgalmat indit-
ott kender és lentermelő szövetke-
zetek alakítására, amelyek céljaira
a beruházási törvényben jelentékeny
összeget szavazott meg a törvény-
hozás. Az O. M. G. E. akciója
legélénkebb visszhangra Bácskában
talált, ahol évek óta, fáradoznak a
kendertermelés föllendítésén. Ujabbán
Latinovics Pál főispán gazdasági
egyesületi elnök állt a mozgalom
élére, legutóbb is fölhívást intézett
a gazdákhöz kendertermelő érdekelt-
ségek alakítása tárgyában. Az akció-
znak előreláthatólag meglesz a ki-
vánt sikere, amennyiben az első
szövetkezet a tavasz kezdetén meg-
alakul.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Váry
Endre apátini járásbírói segédtelegkönyv-
vezetőt a kulai járásbíróshoz telegkönyv-
vezetővé nevezte ki.

— **Tűz.** Ma délután 5 óra tájban
tüzet jelzett a toronyőr. Kladek Ist-
vánnak a napnyugoti ugarakban lévő
cserépgyárában fogott tüzet a tetőzet,
de mire a tűzoltók a helyszínére ér-
tek a munkások a tüzet elfojtották.
A tűz keletkezésének oka az volt,
hogy a napok óta fűtött égető ke-
mencéből egy lángnyelv érte a te-
tőzetet.

— **Elveszett.** Friedmann Mór, uj-
vidéki állatorvos a f. hó 18-dikán
Szabadkáról Ujvidékre haladó sze-
mélyvonat első osztályu kocsiában
egy dupla fedelű, közepén két paizs
alaku metszet, benne F. M. betűk,
remontoir arany órát, melynek mu-
tató igazítója hiányzik elvesztett. Az
ujvidéki rendőrség felhívást intéz az
ékszerészekhez, zálogházakhoz, hogy
azon esetben, ha ez az óra náluk
volna, azonnal értesítsék erről a
rendőrséget.

— **Büvészet az Otthonban.** Az
Otthon kávéház tulajdonosa látoga-
tóinak újabb szórakozásról gondos-
kodott. Két ügyes bűvészt és gon-
dolatolvasót szerződtetett két estére
a kik pénteken és szombaton fogják
produkcióikat bemutatni. Forelli Hen-
rik és Kiss János, a román király
udvari bűvésze, miként magunk is
meggyőződünk, a hasonló zsaneru,
nagyobbrészt kókler produkciókat
messze tulszárnyaló mutatványokkal
biztosítják az érdeklődést.

— **Herczeg Ferenc-album** lesz
a Gajári Ödön szerkesztésével meg-
jelenő Az Ujság független politikai
napilap legközelebbi husvéti ajándéka.
Karácsonyra pedig gyönyörű naptár-
ral kedveskedik minden előfizetőjnek
kivétel nélkül. Az Ujság, melynek
állandó főmunkatársai: Herczeg Fe-
renc, Kenedi Géza, Kóbor Tamást
Kozma Andor, Mikszáth Kálmán,
nem csak értékes ajándékokkal lepi
meg előfizetőit, hanem kitűnő lapo,
is ad mely értesültség hírszolgálat,
és bő tartalom dolgában a legfokoz-
zottabb igényeket is kielégíti. Ennek
tudható be Az Ujság-nak páratlanul
gyors elterjedése és közkedveltsége
az egész országban. Az Ujság előfi-
zetési ára: 1 óra 2 kor. 40 fillér,
negyedévre 7 korona. Megrendelő
cim: Az Ujság kiadóhivatala. Buda-
VII. Kerépesi ut 54 sz.

— **Lakások féregmentesítésére** u. m.
legyek, balhák, poloskák, rusznik és
svábbogarak ellen biztosítható új irtó-
szerek kaphatók Zalan Béla droguistánál
Szabadkán, Kossuth-utca.

— **Anyakönyvi hírek.** Halottak:
Vukov Miklós 18 év, Kopunovics
Lajos 60 év, Gubrics József fél nap,
Sokcsics Ottilia 17 hó, Bosnyák Ka-
talin 14 hó, Török Lajos 5 hó, Mu-
szin István 13 hó, Brindza Péter 4
hó, Macankó Mária 12 hó, Vlaovits
Istvánné 60 év, Kiszeli Pálné 65 év,
Sörös Erzsébet 5 év, Bukvics Gábor
1 hó. Született 4 leány. — Eljegy-
zés: Dsinits József Sárcevicsov
Ilo-nával.

— **A budapesti meteorológiai-intézet** jelen-
tése 1904. szeptember 22-én. Hőemelkedés és
helyenkint kevés eső várható.

A háború.

A japánok nyomulnak Mukden
felé. Ez a helyzet szignaturája. Nem
orosz számítás szerint Korupatkin-
nak itt ütközetbe kellene bocsát-
kozni, de a híres retiráló aligha fog
Karbinig megállani. Tielint is sorsára
hagyva. A japánok mégis úgy van-
nak értesülve, hogy Kuropatkin el-
lent fog állani Mukdennél, habár

hadállása koránt sincs olyan erős,
mint volt Liaojangnál.

A háborura vonatkozólag ma a
következő táviratok érkeztek a fő-
városba:

Csifu, szept. 22.

Egy orosz tiszt neje, ki angol
származású és aki Radzivil herceg-
gel utazott Port-Arthurból Csifuba,
adta elő egy beszélgetés alkalmából,
hogy a port-arthuri kórházak nagy-
szerűen működnek. Ezer betegre 30
ápolónő jut. A hölgyek kábonaruhá-
kat készítenek, míg a szegényebb
asszonyok a fehérműt látják el.
Ragadós betegségek nem fordulnak
elő. A japán fegyver és gépágyuktól
találtak gyorsan gyógyulnak. Sokan
vesznek el a nagy legyek csipésétől,
melyek hullamérget visznek át az
élőkre. Hír szerint a port-arthuri
óváros teljesen elpusztult. Ember-
élet aránylag kevés vesz el. A ja-
pánok egyszer 57 granátot lőttek el
az egyik orosz üteg ellen, anélkül,
hogy egy is talált volna. A helyőr-
ség jókedvű. A védőknek korlátlan
bizalmuk van abban, hogy az erős-
séget fenntarthatják.

Köln, szept. 22.

A Köln Ztg. jelenti Pétervárról:
A tartalékos zászlósokat felszólítot-
ták, hogy lépjenek be önkényesen az
aktív hadseregbe. Hír szerint a szi-
bériai csapattestek soraiban végzett
rövid gyakorlat után foglalják el a
háboru színterén elesett vagy meg-
sebesült tisztek helyét.

Az orosz hadi tudósítók hír sze-
rint Kuropatkin tábornokkal való
surlódások miatt elhatározták, hogy
visszatérnek Oroszországba. Ugy hir-
lik, hogy csak Dencsimpszki, a Brsevija
Vjedomoszti haditudósítója marad a
hadseregbenél.

London, szept. 22.

A Reuter ügynökség teljesen meg-
bizható forrásból értesül Sanghaiból
tegnapi kelettel a következőkről: A
port-arthuri orosz hajóhad el van
tökélve, hogy a szakadatlan ágyzás
dacára kitör e héten, hogy semleges
kikötőbe meneküljön.

TAVIRATOK.

A kolera.

Budapest, szept. 22. Prtervárról
jelentik: A Kaspi tengeren túl lévő
vidéken a kolera 11-ikétől 18-ig, az
előző hetekkel szemben, erősen
apadt. Bakuban 12-én három és
17-én egy ember betegedett meg.

Lipót bajor herceg Visegrá- don.

Budapest, szept. 22. Bécsből je-
lentik, hogy Lipót bajor herceg ma
reggel Münchenből odaérkezett és
utját Visegrád felé folytatta.

A sztrájkok.

Budapest, szept. 22. Az építő-
munkások ügyében mára döntő for-
dulatot várnak. Tegnap délután
ugyanis az építőmestereknek egy
küldöttsége tisztelgett Jakabffy Ferenc
vezetésével Hieronymi Károly keres-
kedelemügyi miniszternél, akinek me-
morandumot nyújtottak át, amely az
építőiparosok ismert kívánságait tar-
talmazta. A miniszter a küldöttség
szónokának a beszédére kijelentette,
hogy foglalkozik a sztrájk ügyével
s legközelebb döntené fog az ügyben.
Valószínű, hogy a ma délután tar-
tandó minisztertanácsra fognak a
Láng-féle rendeletek visszavonásáról
határozni. — *A könyvkötők* bérharca
a sztrájk kassza üressége dacára is

hosszabb ideig fog tartani, annál is
inkább, mert a sztrájk csak a jövő
héten lesz általánossá. 24-én ugyanis
az összes mesterek kizárják a mun-
káikat, ha — amire éppenséggel
nincs remény — addig a sztrájknak
vége nem lesz.

Égő margarin.

Budapest, szept. 22. Veszedelmes
tűz pusztított ma Sorecz Endre Gyep-
utcai zsiradék és kenceáru gyára-
ban. Reggel 6 órakor ütött ki a tűz.
Egymásután fogtak lángot a marga-
rinos hordók és a kiömlő megolvadt
margarin lábnyi magasságban bori-
totta el a pince padlózatát. Kékes-
sárga lángtenger volt az egész pince
a melyben vágni lehetett a sűrű füs-
töt. Csaknem három óráig tartott a
tűzoltók nehéz munkája, amíg végre
lokalizálni tudták a tüzet. A kár
tetemes, de még eddig nem tudták
megállapítani a nagyságát.

Fényképkiallítás Nagy- váradon.

Nagyvárad, szept. 22. A nagy-
váradai műkedvelő fényképészek köre
érdekes és szép tervet valósított meg.
A kör fényképkiallítást rendez. A
kiállítás finom és művészi produk-
ciók dúsgyűjteménye és minden
bizonynyal hozzájárul a művészi ér-
zéknek ahhoz a fejlesztéséhez, a
mely az amatőr-fotografia egyik szép
célja.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Baleset a lakodalmas menetben.

Maletás Lázár helybeli fuvarost egy
lakodalomba fogadták fel. A lako-
dalmas háznál Maletás sokat talált
bevenni a jóféle buckaiból, úgy hogy
mire a menetben kellett résztvennie,
alig birta a lovait féken tartani. Az
egyik utkanyarulatnál a lovak meg-
bokrosodtak és egész a járdáig ug-
rottak az utról és az arra haladó
Moravec Szima lábára tapostak, aki
ennek következtében súlyos sérülést
szenvedett és ezért ennek okozója
ellen büntető feljelentést tett. A kir.
törvényszék büntető tanácsa ma tár-
gyalta az ügyet dr. Kovács Gyula
elnöklete alatt és vádlottat a gon-
datlanságból okozott súlyos testi
sértés vétségében bűnösnek mondvá
ki, 60 korona fő- 20 kor. mellék-
büntetésre és kártérítés fizetésére
ítélte.

Átköltözés miatt

a ratáron levő

egyiptomi szivarka hüvelyek
mélyen leszállított árban
nagyban és kicsinyben eladatnak

Lőw Zsigmond

rövid- és szabókellékek üzletében

Farkas J. fűszerkereskedő üzletével
szemben, fiakkerosok megálló helyén.

MULATSÁGOK.

Tánemulatság. A szabadkai izr. önszervező és gyámolító egyesület, mint minden évben, az idén is tánemulatságot rendez a Szim hasz Tóra ünnep alkalmával. A mulatság iránt a mely október 2-án az izr. szent egyetel dísztermében fog megtartatni, már most is nagy érdeklődés mutatkozik.

REGÉNY CSARNOK.

A LEÁNY-VOJVODA.

Írta: Dugovich Imre. 24.

— Kettlen vagytok csak, egy öregember, meg egy leány. Kevesen vagytok.

Dobra villogó, szikrázó szemekkel ugrott utánna, megragadta derékövét baljával s felkapta, mint a vihar a kórót. De azután lecsillapodva a sztaresinához fordult.

— Sztaresina, imádkozzál, hogy a csüggedés nyavalyája ne mételezze meg a környéket. Isten veled. Megyek. Nem mintha nem kellene szembe szállni az őrjárattal, de a biztos levereetés elé rohanni még korán van. Ásd vissza handzsárjaidat fekvő helyed alá, majd eljönnek értük.

Mint a pelyhet lóditotta el maga elől Paunát, s rohant a szilvás végénél kezdődő sűrű erdőbe.

V.

A lokorszkói erdőség szélén, ahonnan magas meredek, kopár hegyoldal szakad a völgyben hömpölygő folyócskába, két alak áll. Szótlanul kémlelik a környéket, mintha valakit várnának. Néha néha váltanak csak egy-két szót egymással, s azután ismét a vidék kémlelésébe mélyednek. A hegyoldal tetején végigfutó uton meg megjelenik egy-egy alak, közömbös léptekkel tartva az erdő felé. A hajnal harmatát már régen felcsókolták az őszi napjának még meleg nap sugarai, de a két alak nem mozdult őrhelyéről. Radin Bottunyanin, a vojvoda és Blagojo, a hajduk voltak.

— Még csak öten jöttek el, szólt a vojvoda. Zsenót nem láttam az öt között. Mi lelta a hajdukokat?

— Nem tudom vojvoda, de magam is nyugtalanodni kezdek. Nem értem, hogy az éjszaka egyetlen társunk sem jött el, s hogy az az öt is akik most hajnalban sietnek az összejövetel helyére, mind ujonc. Hogy Zsenót mi lelta? A bizalmatlanság ördögé kísérti.

— Nagy baj. De azért titkainkat nem bizhatjuk reá. Türelmetlensége, hevesége, a leigázók iránt lelkében élő gyűlölet, s a fékezhetetlen lelkesedés idő előtt árulna el mindent. Többet ártana türelmetlenségével, mint amennyit árt most bizalmatlanságával. Csak az aggaszt, hogy a Dobra forrásánál láttam utoljára.

— Oda még örömmel jött el, vágott közbe Blagojo. A küszöndili pasa két janicsárjának vesztét követő napon gyűltünk össze Dobra forrásánál. A küzdelem friss emléke legyőzte a bizalmatlanságát. De mikor a találkozásnál megtudta, hogy a két janicsár veszte nem a nagy harc kezdete, a bizalmatlanság ismét erőlt vett a lelkén.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE.

Laptalajdonosok: AZ ALAPÍTÓK

Szerkesztőségi és kiadóhivatali telefon szám: 62.

Cimbalom iskola

öntanulásra.

Minden cimbalom kedvelő megtanulhat magányosan tanító nélkül cimbalmozni a KOVÁCS-féle legujabb cimbalom iskolából. Az iskola tartalma: 10 lecke, 10 rajzzal, 50 legujabb magyar nótával. Az iskola ára 10 kor. Kapható KOVÁCS JÁNOS okl. cimbalomtanárnál, — Budapest, Erzsébet-körút 5. szám.

! BIZTOS SIKER!

Tessék próbát tenni

Eddig még nem létezett a legjobb és legbiztosabb szer

lábizzadás ellen.

Ára 1 kor 20 fill.

Kapható egyedül a készítőjénél KRNYÁJSZKY

PUSKÁS DUSÁN

Szabadkán.

Lichtneekert-féle ház a vasútállomással szemben és **DERTÜL JÁNOS** műköszörűsnel Kazinczy-utca.

Katona Imréné SZABADKÁN

Vermes Károly-féle ház I. emelet 6.

Elvállal

férfi- és női nyakkendők készítését, javítását és tisztítását a legolcsóbb árban.

Készít selyemből, a legmodernebb és legelegánsabb kivitelben, az utolsó divat szerint.

Megrendeléseket elfogad és azokat gyorsan és pontosan teljesíti.

Az úri közönség szives figyelmébe ajánlja izléses munkáját, mely a külföldi — e szakmába vágó — készítményeket és gyári cikkekét teljesen fölöslegessé teszi.

Kollektívelegolcsóbban Vásárolni

kész férfi öltönyt, gyermek ruhát, női kabátot és paletot

Földes Samu

Szabadka, Főter Vermes-palota.

Férfi öltöny	17 kor. feljebb
Ulster	22 " "
Felöltő	17 " "
Gyermek öltöny	5 " "
Gyermek felöltő	9 " "

Külön osztály női

konfekciókban.

Női Jaquetok	11 kor. feljebb
Női Paletok	17 " "
Fü és leánygallérok	5 " "

Nyomatott kiadók Kladek és Hamburger könyvnyomdájában Szabadkán.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér Vastag betűből 6 fillér. Legkisebb hirdetés 30 fillér. Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban Batthyány-utca 3 sz. - Apró hirdetések előre fizetendők.

A ki eladni kíván:

Butort, Zongorát, Bort, Gyümölcsöt,	Gabonát, Üzletet, Műhelyt, Lakást,	Üzleti helyiséget Nyaralót, Birtokot, Házat,
--	---	---

vagy a ki

valamely állást betölteni kíván, legbiztosabban ér célt, ha igénybe veszi a

„Bácsme gyei Napló“

kis hirdetési rovatát.

Bácsme gyei Napló

ára 2 fillér kapható:

Vig Zsigm. Sándor könyv és papir kereskedésében főter.

Heumann Mór könyv és papir kereskedésében főter.

Meznerics József fűszer és csemege üzletében honvéd laktanya mellett

Tenner B. dohánytőzsde és iatékáru üzletében Kossuth-u.

Erdélyi D. és Társa

dohány nagy tőzsde

Kossuth utca.

Beck Sándor fűszer és liszt üzlete a törvényszékkal szemben.

Herezl József fűszer- és liszt üzlete

Petőfi-utca sarkán.

Krécsi A. Nándor könyv és papir kereskedésében Deák-u.

Gerber Jakab

dohánytőzsde és esztergályos üzletében Kossuth-u.

Nojések Géza

fűszer és csemege üzlete

ően Damjanich és Bercsényi utca sarkán.

Spitzer és Klein fűszer és csemege üzletében Rudics-u.

PALICSON

Menczel Mihály

fűszer és csemege üzletében

Kiadóhivatalunkoz intézett levelek csakis belyeggel továbbítatnak.

Intelligens,

fess leány barátságát keresi előkelő állásu hivatalnok. Házasság nincs kizárva. Jelige „Hymen“ 523.

Házasság.

Vagyonos építési vállalkozó vagyok. Keresek feleségül magas és egyszerű urileányt vagy özvegyet. Hozomány feltétlenül szükséges. Leveleket a kiadóhivatal „Építész“ jelige alatt továbbít. 524.

Parkett

előmunkás, ki parkett gyalugépeken a fries gyalulást teljesen érti, sürgősen kerestetik. Ajánlatok „Gőzfűrészt“ címre Egerhát (Szilágy m.) küldendők. 525.

Jó

karban levő, keveset használt boroshordók, 500, 600, 800 és 1000 liter űrtartalommal rendkívül jutányosan eladtnak Bettelheim Márton bornyagykereskedőnél Sátoralja-Ujhelyen.

Lap

árusításhoz és kihordáshoz felvételnek asszonyok és leányok havi fizetés mellett. 515

Külön bejáratu

butorozott szoba egy vagy két ur részére azonnal kiadó. Ugyanott koser házi koszt is kapható. Cim a kiadóban. 509.

Több

butorozott szoba azonnal, esetleg elsejétől kezdve kiadó. Cimek a kiadóba megtudhatók. 479

Ellátást nyerhet

2-3 ur egy jobb családnál. Cim a kiadóban. 446.

Okleveles ovonó

aki magyarul, németül, szerbül beszél és tanít, kitünően érti a kézimunkákat, gyermekek mellé állást keres. Cim a kiadóban. 516

Jó házból

való fiu tanoncul felvétetik Deutsch Izidor, norinbergi díszmü és játékaruk üzletében, Szabadkán, Kossuth-utca. 517

Régi

ajtók, ablakok jutányosan eladók. Cim a kiadóban. 429.

Egy jó karban levő zongora

jutányos árban

azonnal eladó.

Czim a kiadóban.

CSAK AZ

Antikvárium

az, hogy régi könyveket, zeneműveket készpénzért vesznek, s rendkívül olcsón adnak el.

Az Antikvárium Szabadkán, szemben a gimnáziummal van, papir, írószer nagy raktárral.

Kölcsönkönyvtára

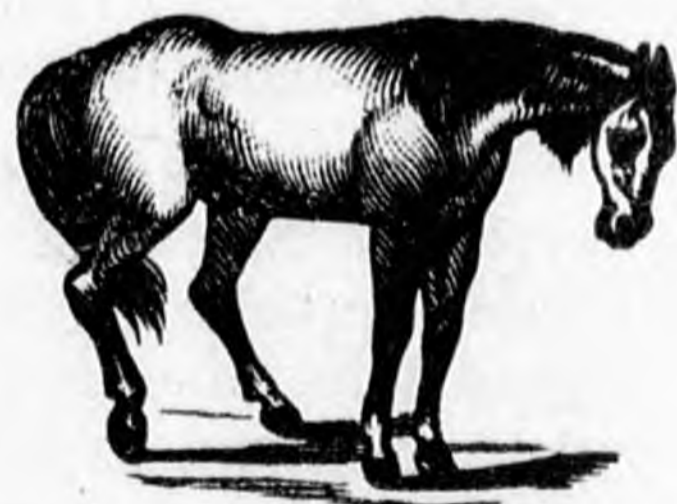
havi 30 kr A modern irodalom remekei nagy raktáron. Képes levelező-lapok óriási választékban csak 1 kr. darabja. Szivarka papir dobozonként 9, 10 és 13 krajeár.

Rámulatos olcsó az Antikváriumban

„ANIMAL“

állatok emésztését elősegítő táppor páratlan és nélkülözhetetlen háziszer.

Kitűnő eredménnyel kipróbálva marháknál, lovaknál, sertéseknél és juhoknál.

Ára használati utasítással: egy kis csomag 36 fill., nagy 90 fill.

Kapható egyedüli elárusítónál Szabadka és vidékére:

Hegedüs Bálint Fia Ferencz

mokrini gőzmalmának lisztraktára és fűszerkereskedése

SZABADKA, Deák-utca Vermes-féle ház

HIRDETME NY.

Alulírott mint vb. **Ráts Milán** esődtömeg gondnoka közhírré teszi, hogy a tömeghez tartozó arany ezüst nemüekről szóló záloglevelek, három arany karék, egy óra, egy láncz, egy gomb, két brilliant gyűrű és egy pár brilliant függő f. hó 24-én d. e. 8 órakor Bende Ignác bírósági végrehajtó közbejöttével nevezett tömeggondnok ügyvédi irodájában elárve-reztetni fognak.

Janiga János, tömeggondnok.